

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
مرکز آمار ایران

خلاصه نتایج طرح آمارگیری از خدمات انبارداری ۱۳۸۵

شهریور ۱۳۸۶

مقدمه

فعالیت انبارداری، هرچند به لحاظ ایجاد ارزش افزوده و اشتغال، دارای سهم چندانی در اقتصاد کشور نیست، لیکن از اجزای ضروری و مؤثر بر عملکرد اقتصاد کشور به‌شمار می‌رود، به‌طوری‌که امکانات این فعالیت را می‌توان از جمله امکانات زیربنایی کشور در نظر گرفت. گسترش کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی بزرگ، عدم تطابق زمانی و مکانی مصرف با تولید داخلی و واردات کالاها، تأمین ذخیره نیازهای استراتژیک کشور، لزوم نگهداری بخشی از مواد و کالاهای مورد نیاز در فرایند خط تولید واحدهای اقتصادی برای مدتی مشخص و ... عواملی هستند که ضرورت ارائه خدمات انبارداری و اهمیت نسبی آن را در عملکرد اقتصاد کشور نشان می‌دهند و بدون تردید، بخش قابل توجهی از اجزای نظام اقتصادی کشور دارای ارتباط مستقیم با این فعالیت هستند.

مرکز آمار ایران، در چارچوب وظایف خود در تأمین آمارهای مورد نیاز برنامه‌های توسعه، در سال ۱۳۸۵ مبادرت به تهیه و اجرای "طرح آمارگیری از خدمات انبارداری" به منظور شناخت وضع موجود کارگاه‌های ارائه‌کننده خدمات انبارداری شامل مشخصات عمومی این کارگاه‌ها، امکانات و تجهیزات آن‌ها و نیز اطلاعات اقتصادی مربوط کرده است.

پیش از این نیز در این زمینه، شش طرح آمارگیری شامل آمارگیری از سردخانه‌های کشور (به عنوان بخشی از خدمات انبارداری) در سال ۱۳۶۶، آمارگیری از کارگاه‌های محل ارائه خدمات انبارداری در سال ۱۳۷۰، آمارگیری از انبارهای کشور در سال ۱۳۷۳، آمارگیری از انبارها و سردخانه‌های کشور در سال ۱۳۷۷ و بالاخره آمارگیری از خدمات انبارداری در سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۲ توسط مرکز آمار ایران انجام شده است.

یافته‌های مهم

بررسی نتایج سال ۱۳۸۵ اجرای "طرح آمارگیری از خدمات انبارداری" نشان می‌دهد، در سال ۱۳۸۴ تعداد ۸۲۰ کارگاه در کل کشور به ارائه خدمات انبارداری مشغول بوده که در مقایسه با سال ۱۳۸۱، تعداد این کارگاه‌ها ۴۳ مورد افزایش داشته است. از کل این کارگاه‌ها، تعداد ۳۷۸ کارگاه (۴۶/۱ درصد) دارای فعالیت اصلی انبارداری و ۴۴۲ کارگاه (۵۳/۹ درصد) دارای فعالیت اصلی سردخانه‌داری می‌باشند.

مجموع ۳۹۷ انبار کشور در این سال (شامل ۳۷۸ کارگاه دارای فعالیت اصلی انبارداری و ۱۹ کارگاه دارای فعالیت فرعی انبارداری)، دارای ۱۴۰۸ فضای مسقف با دیوار جانبی (سالن) و ۲۱۶ فضای مسقف بدون دیوار جانبی (هانگار) بوده‌اند. در این کارگاه‌ها، مساحت فضاهای مسقف با دیوار جانبی ۱۱۲۵ هزار مترمربع، مساحت فضاهای مسقف بدون دیوار جانبی ۵۹۷ هزار مترمربع و مساحت فضاهای روباز ۱۸۶۱ هزار مترمربع بوده است. براین اساس به طور متوسط هر سالن بالغ بر ۷۹۹ متر مربع و هر فضای مسقف بدون دیوار جانبی (هانگار) در حدود ۲۷۶۴ متر مربع مساحت داشته است.

همچنین ۴۴۳ سردخانه کشور (شامل ۴۴۲ کارگاه دارای فعالیت اصلی سردخانه‌داری و ۱ کارگاه دارای فعالیت فرعی سردخانه‌داری)، در مجموع دارای ۴۷۲ سالن یک مداره زیر صفر، ۲۳۲۸ سالن یک مداره بالای صفر و ۵۵۸ سالن دو مداره بوده است. براین اساس به طور متوسط در هر سردخانه بین ۷ تا ۸ سالن سرد وجود داشته است. همچنین براساس نتایج طرح، مجموع مساحت سالن‌های سرد ۸۶۶ هزار متر مربع، حجم آنها ۳/۸ میلیون متر مکعب و ظرفیت اسمی آن‌ها حدود ۱/۱ میلیون تن بوده که به این ترتیب به طور متوسط هر سالن ۲۵۸ متر مربع مساحت، ۴/۴ متر ارتفاع و ۳۲۵ تن ظرفیت داشته است.

در دوره موردنظر، تعداد کارکنان کارگاه‌های خدمات انبارداری کشور ۸۱۷۷ نفر بوده که براین اساس، به طور متوسط در هر یک از این کارگاه‌ها حدود ۱۰ نفر به کار اشتغال داشته‌اند. از مجموع این کارکنان، تعداد ۷۴۴۱ نفر (۹۱/۰ درصد) کارکنان تمام‌وقت و بقیه، کارکنان پاره‌وقت بوده‌اند. همچنین از کل کارکنان این کارگاه‌ها، تعداد ۷۰۸۳ نفر (۸۶/۶ درصد) کارکنان مزد و حقوق بگیر و ۱۰۹۴ نفر (۱۳/۴ درصد)، کارکنان بدون مزد و حقوق بوده‌اند. نتایج طرح بیانگر آن است که تعداد کارکنان کارگاه‌های خدمات انبارداری کشور در مقایسه با سال ۱۳۸۱، ۱/۱ برابر شده است.

پرداختی‌های کارگاه‌های ارائه‌دهنده خدمات انبارداری در دوره موردنظر، ۴۳۷/۴ میلیارد ریال بوده که در مقایسه با سال ۱۳۸۱، حدود ۲/۰ برابر شده است. ۱۳۸/۲ میلیارد ریال (۳۱/۶ درصد) از پرداختی‌های این کارگاه‌ها، مربوط به مصارف واسطه، ۲۳۰/۳ میلیارد ریال (۵۲/۷ درصد) مربوط به جبران خدمات کارکنان و ۶۹/۰ میلیارد ریال (۱۵/۸ درصد) مربوط به سایر پرداختی‌ها می‌باشد. به این ترتیب براساس نتایج این آمارگیری، پرداختی ماهانه به هریک از کارکنان کارگاه‌های خدمات انبارداری ۲/۷ میلیون ریال می‌باشد که نسبت به آمارگیری سال ۱۳۸۱، حدود ۱/۷ برابر شده است.

دریافتی‌های کارگاه‌های خدمات انبارداری در دوره مورد بررسی، حدود ۷۱۸/۸ میلیارد ریال بوده است که در مقایسه با سال ۱۳۸۱، ۱/۸ برابر شده است. از کل دریافتی‌های این کارگاه‌ها، ۱۹۲/۵ میلیارد ریال (۲۶/۸ درصد) مربوط به حق انبارداری، ۳۸۹/۳ میلیارد ریال (۵۴/۱ درصد) مربوط به حق سردخانه‌داری، ۱۱۶/۲ میلیارد ریال (۱۶/۲ درصد) مربوط به سایر ستانده‌ها و ۲۰/۷ میلیارد ریال (۲/۹ درصد) مربوط به سایر دریافتی‌ها می‌باشد.

۱- کارگاه‌های خدمات انبارداری کشور بر حسب نوع فعالیت اصلی در سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۴

سردخانه‌داری	انبارداری	جمع	سال
۴۲۰	۳۵۷	۷۷۷	۱۳۸۱
۴۴۲	۳۷۸	۸۲۰	۱۳۸۴

۲- مشخصات فضاهای مخصوص نگهداری کالا در انبارهای کشور در سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۴

فضای روباز (محوطه)	فضای مسقف بدون دیوار جانبی (هانگار)		فضای مسقف با دیوار جانبی (سالن)		سال
	مساحت (مترمربع)	تعداد	مساحت (مترمربع)	تعداد	
۱۷۳۲۳۹۵	۴۴۶۵۲۰	۲۸۰	۷۹۴۵۳۹	۹۷۲	۱۳۸۱
۱۸۶۰۵۵۷	۵۹۷۳۸۵	۲۱۶	۱۱۲۴۸۲۹	۱۴۰۸	۱۳۸۴

۳- مشخصات سردخانه‌های کشور بر حسب نوع سالن سرد در سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۴

ظرفیت اسمی (تن)	سالن دو مداره			سالن یک مداره بالای صفر			سالن یک مداره زیر صفر			سال
	گنجایش (متر مکعب)	مساحت (متر مربع)	تعداد	گنجایش (متر مکعب)	مساحت (متر مربع)	تعداد	گنجایش (متر مکعب)	مساحت (متر مربع)	تعداد	
۱۰۵۰۴۷۴	۹۰۸۴۸۲	۲۰۴۸۳۸	۷۲۵	۲۸۳۳۷۳۸	۵۵۵۷۰۷	۲۰۹۸	۳۸۳۶۰۱	۸۱۶۳۴	۲۱۶	۱۳۸۱
۱۰۹۱۳۸۹	۸۰۸۵۶۰	۱۹۵۵۳۱	۵۵۸	۲۴۲۳۷۵۵	۵۴۱۶۵۰	۲۳۲۸	۵۷۷۴۲۰	۱۲۸۴۳۳	۴۷۲	۱۳۸۴

۴- تعداد انواع کارکنان کارگاه‌های خدمات انبارداری در سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۴

تعداد کارکنان بر حسب وضعیت مزد و حقوق بگیری		تعداد کارکنان بر حسب تمام وقت و پاره وقت بودن		کل کارکنان	سال
کارکنان بدون مزد و حقوق	کارکنان مزد و حقوق بگیر	پاره وقت	تمام وقت		
۱۰۶۰	۶۲۵۸	۶۸۷	۶۶۳۱	۷۳۱۸	۱۳۸۱
۱۰۹۴	۷۰۸۳	۷۳۶	۷۴۴۱	۸۱۷۷	۱۳۸۴

۵- پرداختی‌های عمده کارگاه‌های خدمات انبارداری در سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۴ (میلیارد ریال)

سایر	جبران خدمات کارکنان	مصارف واسطه	جمع	سال
۱۹/۲	۱۲۴/۴	۷۷/۱	۲۲۰/۷	۱۳۸۱
۶۹/۰	۲۳۰/۳	۱۳۸/۲	۴۳۷/۴	۱۳۸۴

۶- دریافتی‌های عمده کارگاه‌های خدمات انبارداری در سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۴ (میلیارد ریال)

سایر	سایر ستانده‌ها	حق سردخانه‌داری	حق انبارداری	جمع	سال
۱/۴	۶۰/۱	۱۹۷/۵	۱۳۹/۳	۳۹۸/۴	۱۳۸۱
۲۰/۷	۱۱۶/۲	۳۸۹/۳	۱۹۲/۵	۷۱۸/۸	۱۳۸۴